
Sanace a rekultivace lomu Špička

**Posouzení vlivu záměru podle § 45i zák. 114/1992 Sb., v platném
znění, na předměty ochrany evropsky významných lokalit
a ptačích oblastí**

Zpracovala:
Mgr. Karolína Bílá, Ph.D.

říjen 2021

Název záměru:	Sanace a rekultivace lomu Špička
Charakter:	Předmětem záměru je provoz zařízení k využití odpadů k terénním úpravám.
Místo:	kraj: Hlavní město Praha obec: Praha k.ú.: Radotín
Objednatel:	G E T s.r.o., Ing. Daniel Bubák, Ph.D. Perucká 2540/11a, 120 00 Praha 2 – Vinohrady
Zpracovatel:	Mgr. Karolína Bílá, Ph.D., autorizovaná osoba k provádění posouzení podle § 45i zákona ČNR č. 114/1992 Sb., v platném znění, Č.j.: MZP/2019/630/631 Nad Přehradou 467, 109 00 Praha 10, IČ: 704 46 008 Tel.: 603 108 665, e-mail: kcerna@volny.cz
Spolupráce:	RNDr. Adam Věle, Ph.D.

Obsah

1.	ZADÁNÍ A CÍL POSOUZENÍ	3
2.	METODIKA	3
3.	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ZÁMĚRU	4
4.	ÚDAJE O EVL A PO	5
4.1.	Identifikace a charakteristika dotčených EVL a PO	5
4.1.1.	EVL Lochkovský profil	5
4.1.2.	EVL Radotínské údolí	7
5.	HODNOCENÍ VLIVŮ NA EVL A PO	11
5.1.	Hodnocení dostatečnosti podkladů pro posouzení	11
5.2.	Hodnocení vlivů na dotčené předměty ochrany EVL	11
5.3.	Hodnocení vlivů záměru na celistvost dotčených EVL	11
5.4.	Hodnocení možných kumulativních vlivů	12
6.	ZMÍRŇUJÍCÍ OPATŘENÍ K PREVENCI NEGATIVNÍCH VLIVŮ ZÁMĚRU	12
7.	ZÁVĚR POSOUZENÍ	13
8.	POUŽITÉ PODKLADY	14

1. ZADÁNÍ A CÍL POSOUZENÍ

Předkládané hodnocení bylo vypracováno na objednávku firmy GET s.r.o. a na základě stanoviska Magistrátu Hlavního města Prahy ze dne 20. 9. 2021 (č. j.: MHMP 1482278/2021) a stanoviska Správy CHKO Český kras (regionální pracoviště AOPK ČR) ze dne 27. 9. 2021 (č. j.: SR/1996/SC/2021-2), ve kterém obě instituce nevyloučily významný negativní vliv na lokality soustavy Natura2000.

V odůvodnění stanoviska Magistrátu Hlavního města Prahy je uvedeno: „Záměrem je provoz na zařízení pro využití odpadů na povrchu terénu k terénním úpravám v prostoru lomu Špička v k. ú. Radotín. Lokalita lomu se nachází v k. ú. Radotín v těsné blízkosti evropsky významné lokality Lochkovský profil (CZ0113005) a Radotínské údolí (CZ0114001). Obě evropsky významné lokality jsou od území lomu Špička vzdáleny řádově několik desítek metrů. Vzhledem k celkovým dimenzím záměru a k jeho umístění nelze vyloučit, že uvedený záměr může mít významný vliv na evropsky významnou lokalitu.“

V odůvodnění stanoviska Správy CHKO Český kras je uvedeno: „Záměr nezasahuje na území žádné EVL, nejbližší EVL, Radotínské údolí (CZ0114001), leží západně od místa závážky ve vzdálenosti cca 70 m. Východně od prostoru záměru se ve vzdálenosti cca 100 m nachází EVL Lochkovský profil (CZ0113005). Zavážení lomu skrývkovým a výkopovým (inertním) materiálem má lokální charakter a samo o sobě nemůže výrazně ovlivnit předměty ochrany uvedených EVL. Avšak vzhledem k možnosti využití odpadů charakteru výkopového materiálu a zeminy dovážených z lokalit mimo obvod dobývacího prostoru nelze vyloučit zavlečení invazních druhů rostlin.“

Záměr je předkládán invariantně.

2. METODIKA

Vypracování posouzení vlivů na předměty ochrany dotčených EVL sestávalo z následujících dílčích fází:

- a) Studium relevantních materiálů. K dispozici byly tyto dokumenty:
 - oznámení záměru a plán sanace a rekultivace poskytnuté objednatelem včetně souvisejících vyjádření OOP,
 - informace uvedené na příslušných portálech a odborná literatura se vztahem k předmětům ochrany dotčené EVL (viz kap. 8. Použité podklady).
- b) Terénní průzkum zájmového území provedený v září 2021 (RNDr. Adam Véle, PhD.).
- d) Vypracování posouzení vlivů dle §45i na předměty ochrany EVL Lochkovský profil a EVL Radotínské údolí záměru „Sanace a rekultivace lomu Špička“. Významnost vlivů byla hodnocena podle stupnice, která vychází z metodického materiálu MŽP (Tabuka 1, Věstník MŽP 2007).

Tabulka 1: Stupnice pro hodnocení významnosti vlivů (Věstník MŽP 2007)

Hodnota	Termín	Popis
-2	Významný negativní vliv	Negativní vliv dle odst. 9 § 45i ZOPK Vylučuje realizaci záměru (resp. záměr je možné realizovat pouze v určených případech dle odst. 9 a 10 § 45i ZOPK) Významný rušivý až likvidační vliv na stanoviště či populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplývá ze zadání záměru, nelze jej eliminovat.
-1	Mírně negativní vliv	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv Nevylučuje realizaci záměru. Mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu

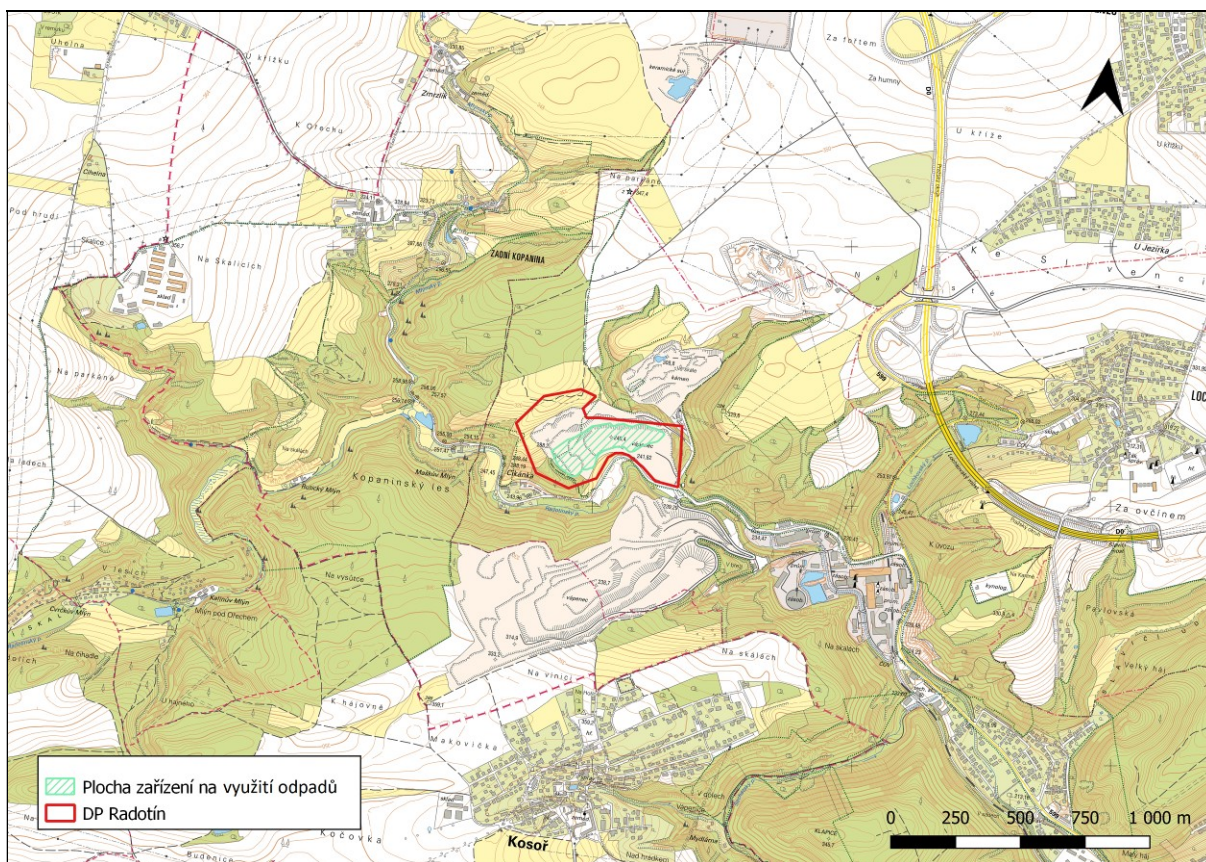
		nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej minimalizovat navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Nulový vliv	Záměr nemá žádný prokazatelný vliv
+1	Mírně pozitivní vliv	Mírný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, mírně příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
+2	Významný pozitivní vliv	Významný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; významné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.

3. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ZÁMĚRU

Předmětem záměru je provoz zařízení k využití odpadů k terénním úpravám (Obr. 1), konkrétně k zasypávání ve smyslu § 11, odst. 1 písm. v) zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále jen zákon o odpadech). Zařízení bude provozováno na základě povolení provozu vydaného Magistrátem hlavního města Prahy (MHMP) dle § 21 odst. 2 zákona o odpadech., jako součást navrženého způsobu provádění rekultivačních prací technického a biologického charakteru v bývalém lomu Špička.

Celková plocha zájmového území dotčená záměrem činí 43 000 m², předpokládaný objem uloženého inertního odpadu činí 737 000 m³ (1,5 mil./tun). Jeho výpočet byl proveden porovnáním vyhotovených digitálních modelů se stavem po dotěžení využitelných zásob a se stavem po provedené sanaci a rekultivaci. Navážka k zavezení se předpokládá cca 150 000 t ročně, což je i roční kapacita záměru.

V zařízení bude nakládáno výhradně s odpady kategorie ostatní (nikoliv nebezpečné) typu kamení a zeminy z výkopových prací běžně využívaných při sanacích a rekultivacích.

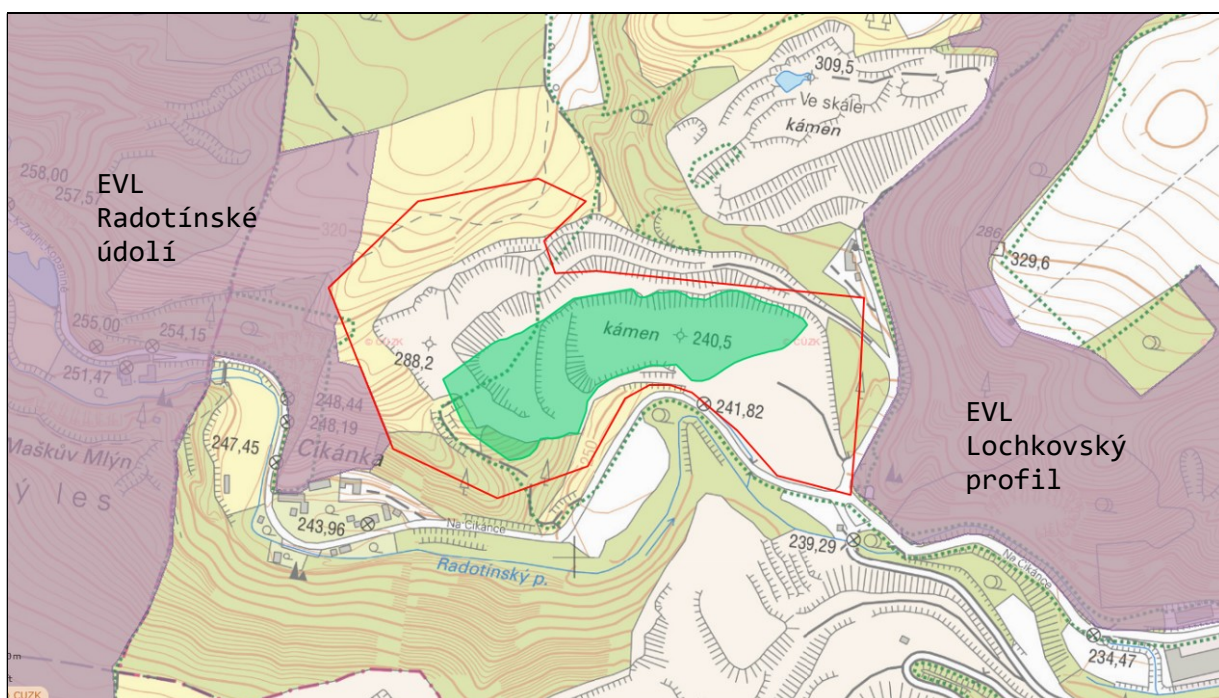
Obr. 1 Mapa záměru (ČUZK)

Pro zvýšení různorodosti stanovištních podmínek ve zrekultivovaném prostoru budou na dně lomu vytvořeny mělké vodní plochy s tůněmi a mokřady. Jejich hloubka bude 0,5 - 2,0 m a v letním období mohou částečně i vysychat. Tůně a mokřady budou umístěny na ploše cca 0,45 ha a jejich hlavním účelem je především podpora a udržení vysoké biologické hodnoty, spočívající v co nejvyšší druhové diverzitě organismů a přírodních procesů.

4. ÚDAJE O EVL A PO

4.1. Identifikace a charakteristika dotčených EVL a PO

Z hlediska územního systému ochrany NATURA 2000 se v blízkosti záměru nachází EVL Lochkovský profil, kód: CZ0113005, a EVL Radotínské údolí, kód: CZ0114001 (Obr. 2). Ovlivnění ostatních EVL a PO lze vzhledem k jejich vzdálenosti a charakteru posuzovaného záměru vyloučit.

Obr. 2 Lokalizace záměru vůči soustavě Natura2000 (fialová), DP prostor (červená), zájmové území záměru (zelená) (Mapomat AOPK ČR)

4.1.1. EVL Lochkovský profil

Kód lokality: CZ0113005

Biogeografická oblast: kontinentální

Rozloha: 34,31 ha

Kraj: Hlavní město Praha

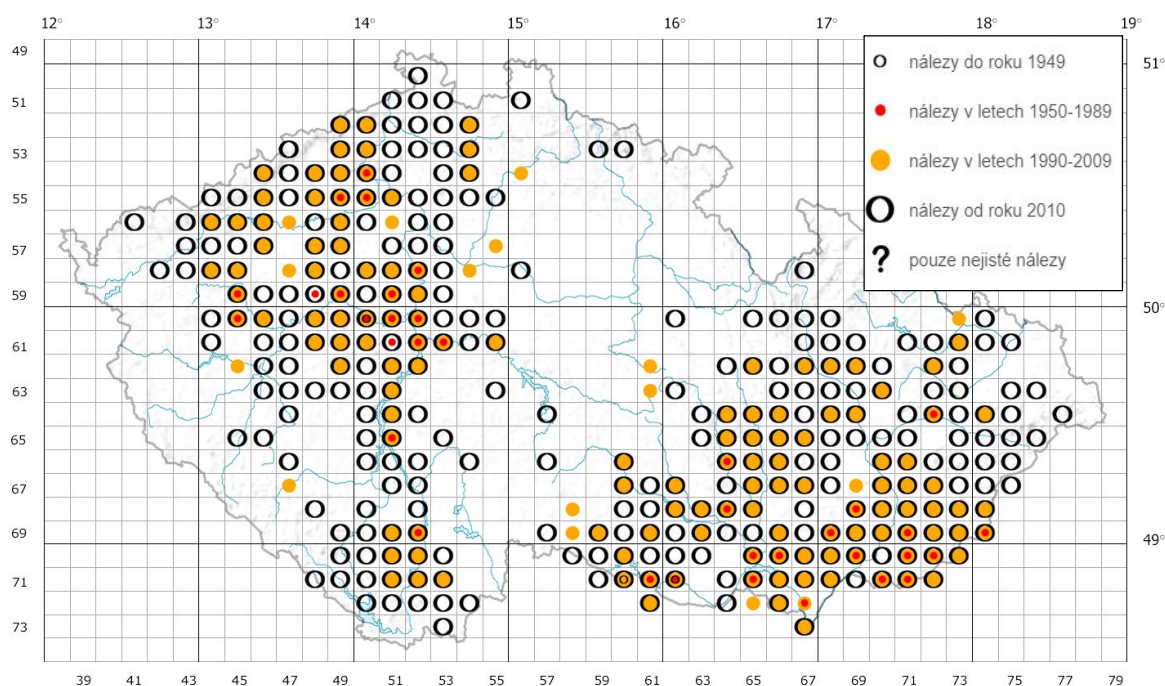
Lokalita se nachází na J-JZ okraji Prahy, na levém břehu Radotínského potoka západně od městských částí Lochkov a Radotín.

Lokalita má klasický geologický profil dokumentující vývoj pražské prvohorní pánve ve svrchním siluru a spodním devonu, tvořený převážně hlíznatými vápenci pražského souvrství, jedná se o významné naleziště zkamenělin. Typické jsou prudké skalnaté svahy zahluobeného údolí Radotínského potoka a dvou jeho drobných levobřežních přítoků a okraje plošiny nad ním. Z pohledu pedologie se zde nachází převážně rendziny, při toku potoka glej, v nejhořejších partiích místy arenická kambizem.

Jsou zde jižně orientované svahy s četnými skalními výchozy a teplomilnými společenstvy od společenstev skalní stepi po formace teplomilných keřů. Charakteristická jsou xerothermní travinná a křovitá společenstva charakteru skalní stepi vzniklá dlouhodobým hospodařením (pastvou) na stanovišti odpovídajícím šípákovým doubravám. Jedná se o nejrozsáhlejší stepní porosty na území hl. m. Prahy situované na plochem terénu, významné refugium teplomilného hmyzu.

PŘEDMĚT OCHRANY:

Prástevník kostivalový (*Euplagia quadripunctaria*)* - je prioritním druhem EVL Lochkovský profil, populace je stálá s dobrou zachovalostí, představuje 15% až > 2% z celkové populace druhu v ČR (Obr. 3), populace není izolovaná, leží uvnitř rozšířeného areálu druhu, celkové hodnocení populace – velmi významná.

Obr. 3 Výskyt prástevníka kostivalového (*Euplagia quadripunctaria*) v ČR (AOPK ČR)

Tento druh preferuje skalnaté lesostepi, osluněné křovinaté stráně, řídké teplomilné doubravy, teplé suťové lesy, ale i osluněné lesní průseky. Dospělce ve dne zastihneme nejčastěji na porostech nektaronosných rostlin, především sadce konopáče (*Eupatorium cannabinum*). Druh má jednu generaci v roce, dospělci se vyskytují od konce června do začátku září, s vrcholem letu v poslední dekádě července a první polovině srpna. Létá ve dne i v noci, v noci je možné jej přilákat na světlo. Samice kladou vajíčka jednotlivě na živné rostliny. Housenky jsou poměrně polyfágní, živí se především hluchavkami, šalvějemi, sadcem konopáčem, starčkami, vrbovkami, ale i některými listnatými dřevinami (např. lískou, ostružiníky nebo zimolezy). Housenky se líhnou v září, přezimují a kuklí se v květnu následujícího roku při povrchu země v zápredku.

Prástevník kostivalový je druhem se západopalearktickým typem rozšíření. Vyskytuje se od Pyrenejského poloostrova a jižní Anglie po západní Rusko (jižní Ural), v jižní části areálu druh zasahuje až do Íránu a jižního Turkmenistánu. Na jih zasahuje až na Sicílii, severní hranice rozšíření v Evropě prochází jižní polovinou Německa a jižním Polskem a Pobaltím. Zaletuje i do Finska.

V České republice se prástevník kostivalový vyskytuje v nižších a středních polohách. V minulosti byl dost rozšířený, dnes je lokálně hojný převážně v termofytiku, především v okolí Prahy, v kaňonu Berounky, v Českém krasu, Českém středohoří, na Moravě především

v Moravském krasu, na Pálavě a v NP Podyjí. Vymizel naopak ze západních a východních Čech a z větší části Českomoravské vrchoviny.

Druh není v České republice ohrožen. Typická místa jeho výskytu jsou skalní lesostepi, které jsou však ohroženy zarůstáním a absencí aktivní péče. Intenzivní hospodaření na lokalitách (intenzivní pastva s plošným sečením nedopasků, plošné sečení luk a vícenásobná seč) je hodnocen negativně z důvodu ničení obývaného habitatu i populace. Pozitivní je naopak extenzivní způsob hospodaření spolu s odstraňováním náletových dřevin, regulace porostu a nelesní vegetace mozaikovitým sečením (jedenkrát ročně) nebo řízenou extenzivní pastvou. Absence managementu vede k přirozeným změnám stanoviště (zarůstání), které se stávají problematické v případě, že se v okolí nenachází další vhodný habitat, který by zajistil přežití dané populace. Zalesňování lokalit má stejný dopad jako zarůstání v případě absence managementu a je proto hodnoceno negativně spolu s plošným používáním biocidů na lokalitách i v jejich nejbližším okolí.

4.1.2. EVL Radotínské údolí

Kód lokality: CZ0114001

Biogeografická oblast: kontinentální

Rozloha: 109,44 ha

Kraj: Hlavní město Praha, Středočeský kraj

Členitý lesní a skalnatý komplex v okolí soutoku Radotínského a Mlýnského potoka mezi Zadní Kopaninou na severu, osadou Cikánka na východě, Kosoří na jihu, a sahající až téměř k Chotči na západě.

Podloží lokality je tvořeno především devonskými vápenci (převážně zlíčovského a dvorecko-prokopského souvrství), okrajově dalejskými břidlicemi, silurskými vápenci a vápnatými břidlicemi kopaninského souvrství. Na Třebotovské plošině u Kosoře jsou vápence překryté hlinitokamenitými a hlinitojílovitými sedimenty. Především vápence tvoří četné skalní výchozy (skalní stěny a hřebeny). Hlavním půdním typem území jsou rendziny, místy se vyskytují kambizemě. V potoční nivě se vyskytují gleje. Jedná se o relativně velké území prudkých svahů (většinou skalních) a skalních hřebítků v údolí Radotínského potoka s navazujícím ochranným pásmem plošin.

Vegetace území je určována reliéfem a typy hornin. Nejrozšířenějším společenstvem je černýšová dubohabřina (*Melampyro-Carpinetum*) - L3.1, která pokrývá mírně ukloněné jižní i severní svahy na vápencích. Na výslunných a suchých, převážně jižně orientovaných vápencových svazích roste rozvolněná teplomilná doubrava (*Lathyro collini-Quercetum pubescentis*, případně *Euphorbio-Quercetum*) - L6.1 s hojným dřínem (*Cornus mas*), třemdavou bílou (*Dictamnus albus*), rozrazilem ožankovitým (*Veronica teucrium*) a kamejkou modronachovou (*Lithospermum purpurocaeruleum*). Dub šipák je vzácný a nahrazuje jej dub zimní (*Quercus petraea*). Na plošinách nad údolím, v místech s horším odvodněním a tendencí ke stagnaci srážkové vody se vytvořily a zachovaly staré odvápněné třetihorní půdy (terra fusca). Na těchto místech roste mochnová doubrava (*Potentillo albae-Quercetum*) - L6.4 s druhy jako je mochna bílá (*Potentilla alba*), bukvice lékařská (*Betonica officinalis*), srpice barvířská (*Serratula tinctoria*) a acidofilní kostřava ovčí (*Festuca ovina*). Na půdách živinově chudších přecházejí mochnové doubravy v doubravy kyselé, bikové (*Luzulo-Quercetum*) - L7.1. Ta se vyskytuje v typické podobě na plošině se stěrkopískovými náplavy v severní části území u Zadní Kopaniny, kde na části dominuje borovice lesní, což ještě více umocňuje druhovou chudost podrostu, složeného převážně z lipnice hajní (*Poa nemoralis*). Na hrubozrnné suti na prudkém svahu nad Radotínským potokem mezi Maškovým a Rutickým mlýnem je vyvinutá habrová javořina (*Aceri-Carpinetum*) - L4 s lípou velkolistou (*Tilia platyphyllos*), meruzalkou alpskou (*Ribes alpinum*) a omějem vlčím morem (*Aconitum vulparia*). V poloze habrové javořiny v údolí Kopaninského potoka byl ve třicátých letech vysazen smrk omorika (*Picea omorica*), který zde úspěšně roste. Na jižních skalnatých svazích se prostírá široká škála kostřavových a kavylkových (ze svazů *Helianthemo cani-Festucion pallentis* - T3.1 a *Festucion valesiaca* - T3.3D), pěchavových (ze svazu *Seslerio-Festucion glaucae* - T3.2) a válečkových (*Cirsio-Brachypodion pinnati* - T3.4D) travních společenstev. Některé z těchto travních "stepí" se v minulosti více

rozšířily díky klučení lesa a pastvě domácích zvířat. Tyto polohy v současné době zarůstají křovinami, ale řada lokalit na výchozech vápenců a na velmi mělké půdě je stabilně bezlesých. Nejvýznamnějším druhem pěchavových trávníků je kriticky ohrožený včelník rakouský (*Dracocephalum austriacum*). V údolní nivě vznikly kosením ovsíkové (*Arrhenatheretum elatioris* - T1.1) a blatouchové louky (*Angelico-Cirsietum oleracei* - T1.5). V současné době jsou koseny jen občas a rychle zarůstají ruderalními druhy jako je kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*). Prástevník kostivalový (*Callimorpha quadripunctaria*) využívá vegetačně bohatou mozaiku vlhkých luk, křovin a suchého bezlesí v morfologicky členitém území.

Regionálně nejvýznamnějším biotopem v rámci Českého krasu jsou kavylové trávníky (T3.3D), které se mezi Maškovým mlýnem a osadou Cikánka vyskytují na souvislé ploše několika hektarů. Jedna z osmi populací včelníku v Českém krasu (a jedna z devíti populací v České republice).

PŘEDMĚTY OCHRANY:

Charakteristika předmětů ochrany EVL Radotínské údolí je uvedena v tabulce 2 (stanoviště) a tabulce 3 (druhy).

Tabulka 2: Stanoviště, která jsou předmětem ochrany EVL Radotínské údolí

kód	stanoviště/biotop	rozloha (ha)	relativní rozloha (%)	R/Z/C
6190	Panonské skalní trávníky (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)/T3.1, T3.2	1,178	1,08	vynikající reprezentativnost skvěle zachovaný vysoce významný
6210	Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnatých podložích (<i>Festuco-Brometalia</i>)/T3.3C, T3.3D, T3.4A, T3.4C, T3.4D, T3.5A, T3.5B	7,814	7,14	vynikající reprezentativnost dobře zachovaný vysoce významný
9170	Dubohabřiny asociace <i>Galio-Carpinetum</i> /L3.1,L3.2,L3.3B	38,822	35,47	dobrá reprezentativnost dobře zachovaný vysoce významný
9180*	Lesy svazu <i>Tilio-Acerion</i> na svazích, sutích a v roklicích/L4	13,284	12,14	vynikající reprezentativnost skvěle zachovaný vysoce významný
91H0*	Panonské šípákové doubravy/L6.1	4,598	4,20	dobrá reprezentativnost skvěle zachovaný vysoce významný

Pozn.: * prioritní stanoviště; R – reprezentativnost, Z – zachovalost, C – celkové hodnocení; potenciálně dotčená stanoviště zvýrazněna (šedá)

6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnatých podložích (*Festuco-Brometalia*)

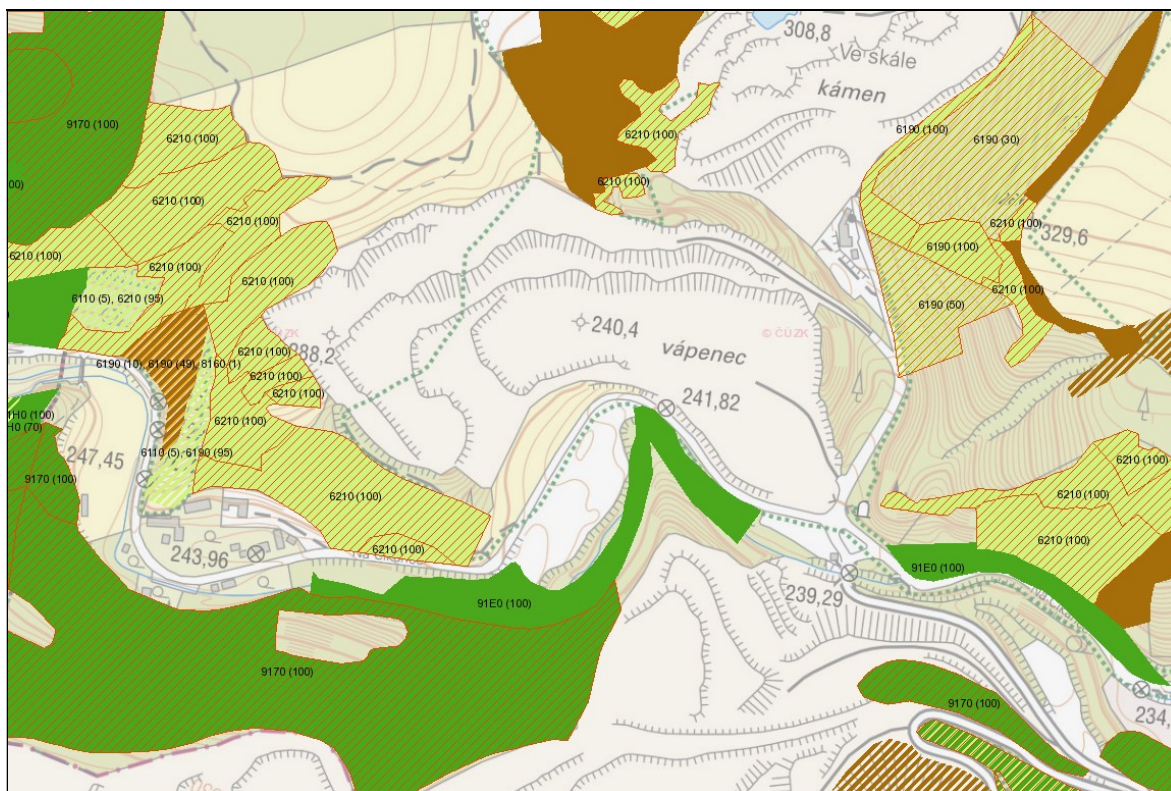
V částech EVL přiléhajících k záměru se v rámci stanoviště 6210 vyskytují převážně biotopy úzkolistých (T3.3D) a širokolistých (T3.4D) suchých trávníků.

T3.3D: Většinou jde o sekundární vegetaci vyvinutou na místech původních teplomilných doubrav, v minulosti využívaných jako ovčí pastviny. Jedná se o více nebo méně zapojené nízké trávníky s dominancí trsnatých travin kostřavy walliské (*Festuca valesiaca*), ostřice nízké (*Carex humilis*), kavyly vláskovitého (*Stipa capillata*) nebo péřitých druhů kavyľů (*S. pennata*, *S. pulcherrima* a *S. tirsia*, velmi vzácně až ojediněle také *S. eriocaulis*, *S. smirnovii* a *S. zalesskii*). Porosty jsou obvykle druhově bohaté díky výraznému zastoupení vytrvalých bylin a trav. Mechové patro má proměnlivou pokryvnost.

T3.4D: Jedná se o zapojené až mezernaté trávníky s dominancí válečky prapořité (*Brachypodium pinnatum*), případně sveřepu vzpřímeného (*Bromus erectus*), v nižší vrstvě zpravidla s výrazným zastoupením kostřavy žlábkaté (*Festuca rupicola*). Jsou druhově bohaté, s větším množstvím širokolistých vytrvalých bylin. Mechové patro širokolistých suchých trávníků

má obvykle malou pokrývnost. Vzhledem k větší primární produktivitě než u jiných typů suchých trávníků byly širokolisté suché trávníky kromě spásání v minulosti využívány také jako jednosečné louky. Ve spásaných porostech jako dominanta zpravidla převládla válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), v sečených sveřep vzpřímený (*Bromus erectus*). V dnešních ladem ležících porostech převládá většinou válečka, zatímco sveřep se uplatňuje spíše na místech, která byla v nedávné minulosti narušována.

Oba dva typy porostů jsou ohrožovány hlavně neobhospodařováním pozemků, spadem atmosférického dusíku, což vede k expanzi vysokých trav *Arrhenatherum elatius* a *Calamagrostis epigejos* a následnému ústupu vzrůstově nižších druhů rostlin včetně mnoha vzácných stepních druhů. Neobhospodařované trávníky zarůstají křovinami a stromy. Při ochrannářském managementu je nezbytné odstraňování dřevin a alespoň jednou za dva roky seč nebo pastva ovcí a koz. Vhodné období pro seč je konec června nebo červenec. Porosty zarostlé dřevinami lze poměrně snadno obnovit, pokud jsou v jejich blízkém okolí zachovány porosty suchých trávníků, odkud se mohou šířit druhy.

Obr. 4 Mapa stanovišť v blízkém okolí záměru (MapoMat AOPK ČR)

Tabulka 3: Druhy, které jsou předmětem ochrany EVL Radotínské údolí

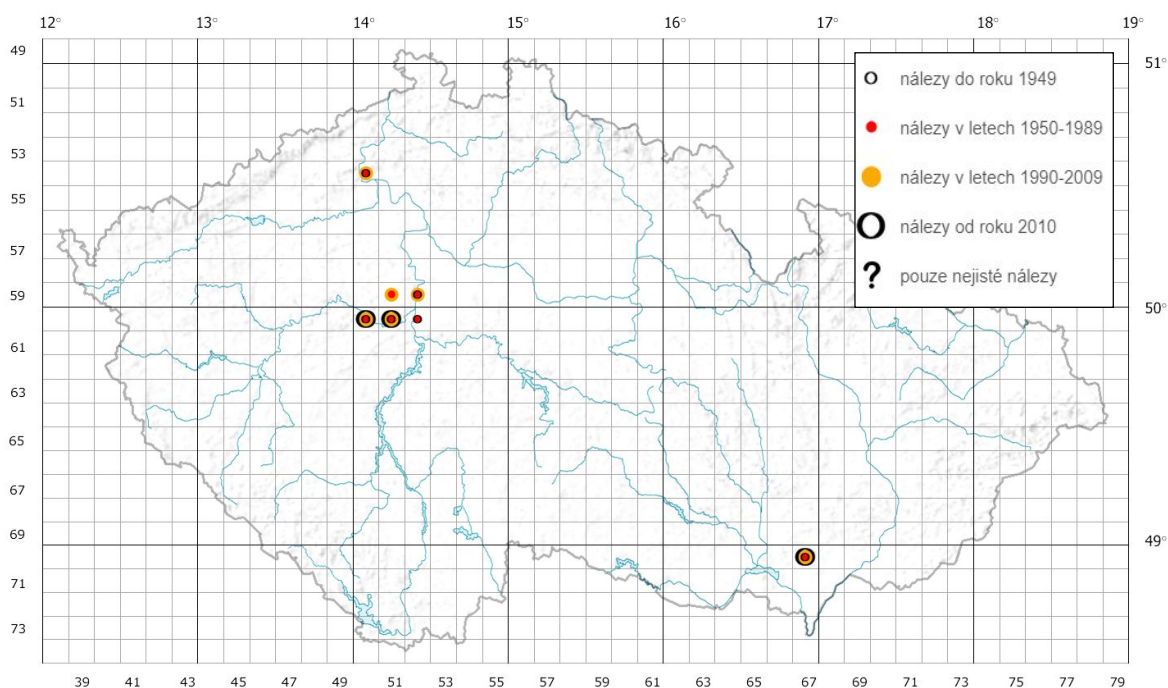
Druh	Populace/ podíl populace	Zachovalost	Izolace	Celkové hodnocení
ROSTLINY				
včelník rakouský (<i>Dracocephalum austriacum</i>)	stálá (60 jedinců) 15% až > 2%	dobře zachovaný	populace je (téměř) izolovaná	velmi významný
ŽIVOČICHOVÉ				
přástevník kostivalový (<i>Euplagia quadripunctaria</i>)*	stálá 2% až > 0%	dobře zachovaný	populace není izolovaná, ale je na okraji areálu rozšíření druhu	velmi významný

Pozn.: * prioritní druh; potenciálně dotčený druh zvýrazněn (šedá)

prástevník kostivalový (*Euplagia quadripunctaria*)* - popis viz výše

včelník rakouský (*Dracocephalum austriacum*) - roste na suchých a výslunných biotopech, na stepích, kamenitých stráních a okrajích lesostepí. V Českém krasu roste ve skalní vegetaci s kostřavou sivou a je vázán na vápenec. Jedná se o hemikryptofyt až chamaefyt, bylinu až polokeř. Rostliny se dožívají až několika desítek let. Včelník se rozrůstá vegetativně do trsů; úspěšnost generativní reprodukce je poměrně nízká a závislá na klimatických podmínkách. I když se dá kultivovat ze semen i řízky, vysazování vypěstovaných rostlin je velmi obtížné, neboť se na suchých a výhřevných stanovištích špatně ujímají. Kvete v druhé polovině května a začátkem června, v suchých letech rostliny méně kvetou a může dojít k zasychání květů i listů. Plody jsou hnědé tvrdky.

Včelník rakouský je stepní druh s těžištěm rozšíření ve střední a východní Evropě. Jeho areál je ostrůvkovitě rozdělen do několika částí a na okraji areálu leží izolované lokality. Roste vzácně ve Španělsku, Francii, Itálii a Švýcarsku, dále v Česku, Rakousku, Slovensku, Maďarsku, Rumunsku, na Ukrajině, v Turecku a na Kavkazu. V České republice jsou nejpočetnější populace v Českém krasu, kde se vyskytuje v NPR Karlštejn, NPR Koda, PR Karlické údolí, PR Radotínské údolí a na Vanovicích (Obr. 5). Další izolovaná lokalita leží až na jižní Moravě v Hustopečské pahorkatině (PR Zázmoníky).

Obr. 5 Včelník rakouský (*Dracocephalum austriacum*) a jeho výskyt v ČR (AOPK ČR)

V minulosti byly některé lokality zničeny těžbou, v současné době je druh ohrožen především zarůstáním stanovišť dřevinami, lokálně i sešlapem nebo snahou o přenos rostlin do zahrádek. Negativně se mohou promítnout i extrémní klimatické podmínky a výskyt škůdců. Nejdůležitější fáze životního cyklu, které mohou být ohroženy, jsou stádia produktivních jedinců. Úbytek rostlin v těchto stádiích může znamenat zvláště pro menší populace velké problémy.

Lokality je potřeba pravidelně (minimálně jednou za 5 let) kontrolovat a provádět odstraňování náletových dřevin, kterými skalní stepi jinak zarůstají. Odstraňování náletu se provádí ke konci vegetační sezóny nebo po ní. Řezné plochy je možné v případě potřeby ošetřit Roundapem, tak aby nebyly zasaženy rostliny včelníku nebo jiných vzácných druhů. Menší lokality (20 a méně jedinců) mohou být ohroženy náhodnými událostmi jako jsou suché roky, nadměrný výskyt škůdců, vykopávání jedinců zahrádkáři nebo sešlap turisty. Tyto menší lokality je možno posilovat dosazováním dalších jedinců, což je však velice pracné, a bylo by třeba také prověřit, zda nehrozí riziko možným porušením stabilizovaného komplexu genů křížením izolovaných populací (outbreední deprese).

5. HODNOCENÍ VLIVŮ NA EVL

5.1. Hodnocení dostatečnosti podkladů pro posouzení

Pro hodnocení vlivů předloženého záměru „Sanace a rekultivace lomu Špička“ na soustavu Natura2000 byly jako hlavní podklady použity: oznámení záměru (Křečková, 2021), biologický průzkum (Véle, 2021) a plán sanace a rekultivace (Kněnická, 2017).

Terénní průzkum zájmového území byl proveden v září 2021 (RNDr. Adam Véle, PhD.) a jako doplňkový zdroj informací k výskytu druhů byla použita Nálezová databáze ochrany přírody (NDOP) zveřejněná v rámci Portálu Informačního systému ochrany přírody ISOP (<http://portal.nature.cz>). Další použité informační zdroje jsou uvedeny v kapitole 8. Použité podklady.

Pro provedení posouzení záměru byly výše uvedené podklady dostatečné.

5.2. Hodnocení vlivů na dotčené předměty ochrany EVL

Zavážení lomu skrývkovým a výkopovým (inertním) materiálem má lokální charakter a samo o sobě nemůže významně ovlivnit předměty ochrany uvedených EVL. Avšak vzhledem k možnosti využití odpadů charakteru výkopového materiálu a zeminy dovážených z lokalit mimo obvod dobývacího prostoru nelze vyloučit zavlečení invazních druhů rostlin, jako např. křídlatka (*Reynoutria sp.*), zlatobýl (*Solidago sp.*), rukevník (*Bunias orientalis*), pajasan (*Ailanthus altissima*), které se pak mohou šířit do blízkých společenstev suchých trávníků, které jsou předmětem ochrany EVL Radotínské údolí. Obdobně může zavážka napomoci šíření invazních druhů dřevin ze stávajících ohnisek v okolí lomu, zejména akátu (*Robinia pseudoacacia*). Riziko šíření invazních druhů na dotčené předměty ochrany jsou podrobně rozepsány níže.

6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnatých podložích (*Festuco-Brometalia*) - toto stanoviště se nachází v těsné blízkosti plánovaného záměru a případné zavlečení invazivních rostlin při navážce inertního materiálu potřebného k sanaci a rekultivaci by mohlo mít **mírně negativní vliv (-1)** na suché trávníky. Těmto vlivům lze však účinně předcházet a v kapitole 6 jsou navržena opatření k vyloučení případných negativních vlivů. Opatření jsou potřeba zahrnout do plánu sanace a rekultivace, pokud tam již nejsou uvedena.

přástevník kostivalový (*Euplagia quadripunctaria*) – jedinci tohoto druhu ani živné rostliny nebyly v blízkém okolí lomu Špička terénním průzkumem nalezeny. Významné vlivy související se záměrem můžeme tedy vyloučit a **vlivy vyhodnotit jako nulové (0)**.

včelník rakouský (*Dracocephalum austriacum*) – nejbližší výskyt druhu je 0,8 – 1 km západně od hranice DP lomu Špička. Vzhledem ke vzdálenosti a stávajícímu nastavenému managementu lokalit se včelníkem, nebude druh předkládaným záměrem významně ovlivněn. **Vlivy záměru lze vyhodnotit jako nulové (0)**.

5.3. Hodnocení vlivů na celistvost dotčených EVL

Podle aktuálního metodického pokynu (Věstník MŽP, listopad 2018) je celistvost (integrita) lokality posuzována ve smyslu soudržnosti ekologických struktur a funkcí lokalit (§ 3 odst. 1 písm. u) ZOPK). Hodnocení, zda je celistvost lokality negativně ovlivněna, musí být zaměřeno a omezeno výhradně na cíle (předměty) ochrany této lokality.

Dle starší definice (Věstník MŽP, listopad 2007) celistvostí u EVL a PO rozumíme udržení kvality lokality z hlediska naplňování jejích ekologických funkcí ve vztahu k předmětům ochrany. V dynamickém pojetí jde o schopnost ekosystémů nadále fungovat způsobem, který je příznivý pro předměty ochrany z hlediska zachování, popř. zlepšení jejich stávajícího stavu. Tento pojem je také nutno chápat v širokém smyslu jako integritu (viz angl. integrity v textu směrnice

o stanovištích) nejen topografickou či geografickou, ale též časovou, populační apod. Narušením celistvosti tak může být i ochuzení druhové diverzity jednotlivých biotopů, přerušení přirozených komunikačních kanálů, migračních cest nebo např. změny ekosystému způsobené zanesením nových druhů.

Vliv posuzovaného záměru se týká možného zavlečení invazních druhů rostlin do stanoviště 6210 představující suché trávníky v EVL Radotínské údolí. Suché trávníky se záměrem přímo nehraničí, při dodržení opatření k eliminaci zavlečení invazních rostlin uvedených v kap. 6 nedojde k narušení celistvosti EVL. Na základě provedeného průzkumu a studia dostupných materiálů **lze významný negativní vliv na celistvost dotčené EVL vyloučit.**

5.4. Hodnocení možných kumulativních vlivů

Informace k možným kumulativním vlivům dalších záměrů byly čerpány z databáze Informačního systému EIA, který spravuje Česká informační agentura životního prostředí (CENIA). V blízkém okolí se nachází záměr „Plán otvírky, přípravy a dobývání dobývacího prostoru Zadní Kopanina I, lom Hvízd'alka, důlní pole Střed, Jihozápad a Severozápad (POPD do r. 2045)“, kód záměru: PHA185. Záměr se týká využití výhradního ložiska cementářského vápence (vápenc ostatní) se stanoveným dobývacím prostorem (Zadní Kopanina I.), který zahrnuje i dřívější ložisko stavebního kamene, který byl nově převeden pod vápenc ostatní. Ložisko bylo otevřeno stěnovým lomem v roce 1958 a od té doby je v těžbě. Vydobytí cementářské suroviny se předpokládá na úrovni roku 2045. Pokračování těžby v lomu Hvízd'alka bude jihozápadním a severozápadním směrem, přičemž v závěrečné fázi těžby vstoupí dobývání v jihozápadním směru na území Středočeského kraje (okres Praha - západ), obec Kosoř. Součástí předkládaného oznámení jsou i zásady sanace a rekultivace po těžbě, které budou respektovány již v dalším průběhu těžby. Dokončení rekultivačních prací lze předpokládat na úrovni roku 2050. **Kumulativní vlivy s předkládaným záměrem „Sanace a rekultivace lomu Špička“ lze vyhodnotit jako nulové.**

6. OPATŘENÍ K PREVENCI, VYLOUČENÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ NEGATIVNÍCH VLIVŮ ZÁMĚRU

Jedná se o „opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na životní prostředí“ ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů. Záměr „Sanace a rekultivace lomu Špička“ nepředstavuje pro předměty ochrany EVL Lochkovský profil a EVL Radotínské údolí významný negativní vliv, z toho důvodu nejsou navrhována kompenzační opatření. Následující zmírňující opatření jsou navržena za účelem minimalizace predikovaných vlivů týkajících se možného zavlečení invazních rostlin v navážce zeminy:

- a) Provádět monitoring invazních druhů. V případě jejich výskytu mechanicky odstranit celé rostliny bez možnosti jejich další obnovy (zabránit vysemenění nebo regeneraci z oddenků). Odstraňování invazních druhů bude prováděno i v okolí lomu, a to na pozemcích ve vlastnictví těžební organizace do vzdálenosti min. 50 m od horní hrany lomu.
- b) V okolí lomu podpořit řízenou pastvu smíšeného stáda ovcí a koz, která také zabrání šíření invazních rostlin a podpoří ohrožená teplomilná společenstva bezlesí.

7. ZÁVĚR POSOUZENÍ

Na základě hodnocení vlivů záměru „Sanace a rekultivace lomu Špička“ na potenciálně dotčené předměty ochrany EVL Radotínské údolí, byl vyhodnocen mírně negativní vliv na stanoviště 6210 - Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnatých podložích (*Festuco-Brometalia*) z důvodu potenciálního ohrožení stanoviště náletem invazivních rostlin. Tento vliv je možné eliminovat realizací opatření uvedených v kap. 6. V případě EVL Lochkovský profil byly vyhodnoceny nulové vlivy na její předmět ochrany. Závěrem lze konstatovat:

Posuzovaný záměr „Sanace a rekultivace lomu Špička“ nebude mít významně negativní vliv (tedy negativní vliv dle §45i odst. 9 ZOPK) na předměty ochrany a celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí, které tvoří soustavu Natura 2000.

Karolína Píbilá

.....
v Praze
24. října 2021

8. POUŽITÉ PODKLADY

(A) DOKUMENTY POSKYTNUTÉ OBJEDNATELEM A ODBORNÁ LITERATURA

Kněnická M.(2017) Plán sanace a rekultivace: Změna plánu sanace a rekultivace v rámci likvidace lomu Špička, 40 s.

Křečková K. (2021) Oznámení záměru „Sanace a rekultivace lomu Špička“, 93 s.

Véle A. (2021) Biologický průzkum. 7 s.

(B) ÚPLNÁ CITACE ODKAZOVANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ:

Nařízení Vlády č. 318/2013 Sb. ze dne 21. srpna 2013, o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, kterým se mění nařízení vlády č. 132/2005 Sb., č. 301/2007 Sb. a č. 371/2009 Sb.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/25/ES (92/43/EHS) ze dne 13. listopadu 2007, kterou se přijímá první aktualizovaný seznam lokalit významných pro Společenství v kontinentální biogeografické oblasti publikovaných v Úředním věstníku Evropské unie dne 15. ledna 2008.

Vyhláška č. 142/2018 Sb. o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny

Zákon č. 114/1992 Sb. ze dne 19. února 1992 o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

(C) METODICKÉ MATERIÁLY

Metodický pokyn: Postup hodnocení vlivů koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti – aktualizace 2018. Věstník MŽP XXVIII-částka 8, listopad 2018: 1-62.

Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Věstník MŽP XVII-částka 11, listopad 2007, 1-20

Chvojková E., Volf O., Kopečková M., Hummel J., Čížek O., Dušek J., Březina S., Marhoul P. (2011): Příručka k hodnocení významnosti vlivů na předměty ochrany lokalit soustavy Natura 2000. MŽP.

(D) INTERNETOVÉ ODKAZY:

www.mzp.cz/cz/natura_2000

portal.nature.cz

mapy.nature.cz

www.biomonitoring.cz